

אמר ליה ההוא מרבנן: הכי אמר רבי יוחנן: בשעה שכרה דוד את השיתין, קפא תהומא צף התהום [מימיו], ובעי למשטפא עלמא, ורצה לשטוף את העולם.

אמר דוד המש עשרה מעלות, וחורידן למי התהום לעומק האדמה.

אמר ליה רב חסדא: אי הכי, מדוע אמר חמש עשרה "מעלות"?

והרי כיון שהוריד את מי התהום — חמש עשרה "יורדות" מיבעי ליה לומר!

אמר ליה רב חסדא לההוא מרבנן: הואיל ואדכרתן, והזכרתני ענין זה, נזכר אני כי הכי אתמר:

בשעה שכרה דוד את השיתין, קפא תהומא, צפו מי התהום על הארץ, ובעא למשטפא עלמא. ורצה התהום לשטוף את הארץ.

אמר דוד: מי איכא דידע האם יש מי שיודע אי שרי אם מותר למכתב שם

נג-ב אחספא על חרס, ונשדיה בתהומא, ומנח. שנזרוק אותו, שיצלול וינוח על נקב התהום, ויסתמו.

ליכא ולא היה אחד דקאמר ליה מידי. ודוד לא רצה להורות בעצמו את ההלכה, כיון שהיה שם אחיתופל רבו, ואסור להורות הלכה בפני רבו.

אמר דוד: כל דידע למימר ואינו אומר — יחנק בגרונו.

נשא אחיתופל קל וחומר בעצמו:

ומה לעשות שלום בין איש לאשתו, על ידי בדיקת הסוטה במים המאררים, אמרה תורה: שמי, שנכתב בקדושה — ימחה על המים! שמוחקים את פרשת סוטה עליהם, כדי שאם לא נטמאה האשה יסור חשדו של בעלה ממנה.

לעשות שלום לכל העולם כולו — על אחת כמה וכמה שמותר למחוק את השם.

אמר ליה אחיתופל לדוד: שרי, מותר למחוק.

כתב דוד שם אחספא, ושדי לתהומא, ונחית תהומא וירד גובה מי התהום שיתסר אלפי גרמידי, שש עשרה אלף אמות.

כי חזי כאשר ראה דוד דנחית טובא, שירדו מי התהום לעומק יותר מדי, אמר: כמה דמידלי טפי, ככל שמי התהום סמוכים לגובה פני הקרקע ואינם עמוקים, מירטב עלמא, יש יותר לחות בקרקע העליונה, שגדלים בה העצים והירקות.

אמר דוד המש עשרה מזמורים של שיר המעלות, לעליית התהום לגובה, ואסקיה והעלה את מפלס מי התהום המיסר אלפי גרמידי, ואוקמיה והעמידם בעומק של אלפי גרמידי, אלף אמות.

אמר עולא: שמע מינה, סומכא דארעא עומק הארץ — מפני הקרקע עד למפלס מי התהום — הוא אלפי גרמידי, אלף אמה.

ותמהינן: והא חזינן, רואין אנו, דכרינן שכאשר אנו כורים בור בעומק פורתא מועט, וכבר נפקי מיא, אפילו אין בעומק הבור אלף אמה!

והויגן בה: איני! והאמר רבי זירא: כל האומר פעמיים שמע שמע, שחוזר וכופל את הפסוק, כאילו אמר מודים מודים, שמשתקים אותו לפי שנראה כמודה בשתי רשויות!

אלא הכי אמרי: המה — משתחויים קדמה. ואילו אנו משתחויים ליה, ועינינו ליה מיחלות. והשתחוייה וייחול הם שני ענינים.

מתניתין:

התקיעות שבמקדש היו תמיד בצורת "תקיעה תרועה ותקיעה".

ועל אף שתמיד היו תוקעים את התרועה יחד עם תקיעה לפנייה ואחריה, נחשבות הן כמצוות חלוקות, ונמנות כשלש תקיעות.

אין פוחתין בכל יום מעשרים ואחת תקיעות במקדש.

ואין מוסיפין על ארבעים ושמנה. לפי הפירוט הזה:

בכל יום היו שם עשרים ואחת תקיעות במקדש:

שלוש [תקיעה תרועה תקיעה] לפתיחת שערים.

ותשע לתמיד של שחר, שהיו תוקעים על כל אחד משלשת פרקי השירה שהיו הלויים משוררים בשעת ניסוך היין.

וכאמור, כל "תקיעה" היתה שלש תקיעות [תקיעה תרועה תקיעה].

אמר רב משרשיא: ההוא מיא — אינם מי תהום, אלא הם מגיעים מסולמא דפרת. במחילות הקרקע שבהם מחלחלים מים מן הנהר פרת.

לפי שמקום מוצאו של נהר פרת הוא גבוה, והמים הרבים הזורמים שם, מלבד שזורמים בנהר פרת, הם גם מחלחלים ומוצאים להם דרך אפילו בהרים של בבל, הנמוכים ממקום מוצאו של הנהר.

שנינו במשנה: ועמדו כהנים בשער העליון שיורד מעזרת ישראל לעזרת נשים. הגיעו למעלה עשירית, תקעו והריעו ותקעו.

בעי רבי ירמיה: מהי אותה מעלה עשירית שהגיעו אליה ותקעו עליה?

האם הגיעו למעלה עשירית בכך דנחית שירדו חמשה, ועתה קאי הם עומדים אעשרה, על המעלה העשירית מלמטה.

או דלמא דנחית עשרה, שירדו עשר מעלות, וקאי ועתה הם עומדים אחמשה על המעלה החמישית מלמטה.

ומסקינן: תיקו.

תנו רבנן: ממשמע שנאמר [יחזקאל ח] "ופניהם קדמה", איני יודע מעצמי שאחוריהם אל היכל ה', הנמצא בצד מערב!?

אלא מה תלמוד לומר: "אחוריהם אל היכל ה'?"

מלמד שהיו פורעין מגלין עצמן, ומתריזין את צואתם כלפי מטה.

שנינו במשנה: אנו ליה וליה עינינו.

גמרא:

מתניתין המונה את התקיעה והתרועה למצוות תקיעה חלוקות, היא — **דלא כרבי יהודה!**

דתניא, רבי יהודה אומר: התוקע הפוחת — לא יפחות משבע תקיעות. [שהן שבע כפול שלש פעמים "תקיעה תרועה תקיעה", שהן עשרים ואחת לדברי חכמים].

והמוסף — לא יוסף על שש עשרה פעמים "תקיעה תרועה תקיעה", שהן ארבעים ושמונה לדברי חכמים.

ומבאר הגמרא: **במאי קא מיפלגי?**

רבי יהודה סבר: "תקיעה תרועה תקיעה" — מצוה של תקיעה אחת היא.

ורבנן סברי: תקיעה לחוד ותרועה לחוד, וכן התקיעה שאחריה לחוד.

והוינן בה: **מאי טעמא דרבי יהודה,** המונה את התקיעה והתרועה והתקיעה שאחריה, למצוה אחת?

ומשנינן: **אמר קרא** [במדבר י'] "ותקעתם תרועה".

אלמא, תרועה ותקיעה — אחת היא.

ורבנן סברי: הוא קרא — לחייב תקיעה פשוטה לפנייה של התרועה, ותקיעה פשוטה לאחריה, הוא דאתא.

ורבנן מאי טעמייהו?

דכתיב [במדבר י'] "ובחקהיל את הקהל — תתקעו ולא תריעו".

ואי סלקא דעתך ש"תקיעה תרועה ותקיעה"

ותשע תקיעות היו תוקעים על כל אחד משלשת פרקי השירה שהיו משוררים הלויים לתמיד של בין הערבים.

ובמוסף היו מוסיפין עוד תשע, תקיעה משולשת על כל אחד משלשת פרקי שירת המוספין.

ובערב שבת היו מוסיפין שש:

תחילה היו תוקעים שלש תקיעות כדי להבטיל את העם ממלאכה.

ושלש תקיעות היו תוקעים בשעה שקדש היום, להבדיל בין קדש לחול, שמעתה הוא באיסור סקילה.

ערב שבת שבתוך החג היו שם ארבעים ושמונה:

שלש כמו בכל יום לפתיחת שערים.

שלש לשער העליון, שער ניקנור. כאשר היו יוצאים מעזרת ישראל לעזרת נשים, לשאיבת המים.

ושלש לשער התחתון, שהיו תוקעים בשעה שירדו לעזרת נשים והאריכו בתקיעה עד היציאה החוצה, מהשער שבעזרת נשים.

ושלש למילוי המים, כאשר שבו והביאום דרך שער המים.

ושלש כשזוקפין את הערבה על גבי מזבח.

תשע לתמיד של שחר, ותשע לתמיד של בין הערבים, ותשע למוסף.

שלש להבטיל את העם מן המלאכה, ושלש להבדיל בין קדש לחול.

מצוה אחת היא, אם כן כיצד אמר רחמנא שבתקיעה להקהיל את העם רק פלגא דמצוה [חצי מצוה, דהיינו, תקיעה בלי תרועה] עביר, ופלגא השני של המצוה לא עביר! ?

ורבי יהודה: החוה תקיעה אינה מצוה, אלא רק לסימנא בעלמא הוא דאתא, להקהיל את בני ישראל, ואינה "חצי מצוה".

ורבנן: אמנם תקיעה זו רק סימנא הוא, שהרי הקהלת הקהל אינה מצוה, אך ורחמנא שויה מצוה!

שקבע הכתוב למצוה, שכאשר יקהילו את הקהל, יקהילוהו דוקא בתקיעה. ולכן סוברים חכמים שאם מצות תקיעה היא כדברי רבי יהודה, שהיא "תקיעה תרועה תקיעה", ותקיעה אחת בלבד היא רק "חצי מצוה", לא יתכן שהתקיעה להקהיל את הקהל תהיה רק תקיעה ולא תרועה, לפי שהיא חצי מצוה.

ואומרת הגמרא: כמאן אזלא הא דאמר רב כהנא: אין מפסיקים בין תקיעה לתרועה ולא כלום, אלא רק הפסק של "כדי נשימה".

כמאן? — כרבי יהודה, לפי שהוא סובר ששתיהן הן מצוה אחת.

ופרכינן: פשיטא שרק לפי רבי יהודה הסובר שהתקיעה והתרועה מצוה אחת הן אין להפסיק ביניהן. כי לרבנן שתי מצוות הן, ולמה לא יוכל לדעתם להפסיק מעט ביניהן! ?

ואם כן, למה לה לגמרא להשמיענו דבר זה! ?

א-ת ומשנינן: מהו דתימא אפילו כרבנן היא,

ואם ירצה יכול להפסיק הפסקה מועטת, ומה שאמר רב כהנא "אין בין תקיעה לתרועה ולא כלום", כוונתו לומר שגם לרבנן אין להפסיק הפסק מרובה בין התקיעה לתרועה, לפי ששתיהן נצרכות לקיום המצוה, על אף שהן שתי מצוות.

זכר כוונתו של רב כהנא היא רק לאפוקי להוציא מדרבי יוחנן, דאמר: שמע תשע תקיעות שחייב אדם לשמוע בראש השנה מן התורה, אפילו היו הפסקות גדולות בין שמיעתן, שאפילו שמען בתשע שעות ביום — יצא.

לכן קא משמע לן הגמרא שלפי רב כהנא אין לעשות הפסקה אפילו לא מועטת, ודבריו הם רק לפי רבי יהודה.

והוינן בה: ואימא הכי נמי, שרב כהנא אמר זאת גם לרבנן, ולאפוקי מרבי יוחנן! ?

ומשנינן: אם כן, מאי קאמר "ולא כלום", ומשמע שאין לו להפסיק אפילו הפסקה מועטת. והרי כיון שלרבנן התקיעה והתרועה שתי מצוות הן אפשר להפסיק ביניהן קמעא.

שנינו במשנה: ערב שבת שבתוך החג היו תוקעים ארבעים ושמונה תקיעות.

ומונה המשנה בין שאר התקיעות: שלש לשער העליון, ושלוש לשער התחתון, ושלוש על גבי מזבח.

ואילו שלש תקיעות למעלה עשירית — לא קתני.

מתניתין מני — רבי אליעזר בן יעקב היא.

דתניא: שלש תקיעות היו תוקעים בהגיעם